

**Volkstuinders-
vereniging
Maasland**

TUINN.R.

ASP.LID

okt '88

SECRETARIAAT

R. VAN MAESLANTSTR 39

3155 VM MAASLAND

de tuin, die bindt

BAS VAN BUUREN_{bv}

Potgrond
Humusprodukten
Meststoffen
Basalen steenwol

Coldenhovelaan 10
Postbus 48
3155 ZG Maasland
Telefoon 01745-13558
Telex 34019

Van Rooyen

*brood en
banketbakker*

Kastanjehof Maasland Tel. 13075

de O N D E R L I N G E

h è t adres voor al uw verzekeringen, zoals:

* uitgebreide opstalverzekering,

premie vanaf f 0,75%

* uitgebreide inboedelverzekering,

premie vanaf f 1,25%

Onderlinge Brandwaarborg Maatschappij
Maasland & Omstreken W.A.

Diepenburchstraat 44. 3155 TC Maasland
Telefoon 01899-17344

Informeer naar onze
gunstige premies en
voorwaarden!

Volkstuindersvereniging Maasland

Oktober ~ November '84

secre:Reynbolt v. Maeslantstr.39 3155VM Maasland 1

Het Bestuur:

Voorz. H.Louter	Doelstr.74	tel.14838
secre. M.Stolk Janssen	R.v.Maeslantstr.39	10425
Penm. D.Alblas	Botting 12	11833
Lid J.Stolze	Kluisweer 4	14755
Lid T.v.Nierop	O.Nassaustr.42	15249
Adv.lid A.Roza	Doelstr.80	16662
Adv.lid P.Petersen	Doelstr.72	17318

De tuincommissie:

J.Stolze	Kluisweer 4	14755
J.Stolk	R.v.Maeslantstr.39	10425
J.v.d.Sar	Rientale 8	21278
W.Hoornweg	Warande 8	19516
A.Boudestein	Warande 20	18840

Contactpersoon Doelpad:

A.Roza	Doelstr.80	16662
--------	------------	-------

Contactpersoon Ingeland:

M.Koppenol	Ingeland 15	23733
------------	-------------	-------

Contactpersoon Imkers:

M.Timmers	Meresteyn 20	22375
-----------	--------------	-------

Zadeninkoop:

E.de Bruin	Brederode 6	17543
------------	-------------	-------

Redactie:

D.Alblas	Botting 12	11833
M.Stolk Janssen	R.v.Maeslantstr.39	10425

Tekeningen: W.Hoornweg	Warande 8	19516
------------------------	-----------	-------

VAN DE VOORZITTER.

Voor het overgrote deel van onze leden, zitten de vakantie's er weer op.

Hopend dat U allen van een fijne vakantie genoten hebt, al zal er voor velen wel eens een buitje gevallen zijn.

Dit heeft de tuintjes geen kwaad gedaan, al waren de eerst bonenoogsten nou niet om over naar huis te schrijven, latere oogsten hebben het dubbel goed gedaan.

Ik heb zo een vermoeden dat er veel vrieskisten tot aan de nok toe volzitten.

Opvallend is dit jaar ook het zeer geringe ongemak van de rupsen en de luis, alleen de tuinbonen hebben er nogal onder geleden.

Op enkele perceeltjes na, hebben de tuinen er dit jaar goed uitgezien.

Nu we straks de herfst weer ingaan is het zaak, sloot en slootkanten goed bij te houden, i.v.m. waterafvoer en de woelratten geen kans te geven. Ook onze vrienden Imkers krijgen weer een drukke tijd met het opvoeren voor de winterperiode der volken, hoop dat de mijt niet al te veel kans gekregen heeft.

Ik wens U allen nog een goede herfst- en winter-oogst toe en bovenal een mooie nazomer.

H. Louter.

Mededelingen van het secretariaat:

Als eerste verwelkomen wij een nieuw lid ,
Dhr.L.H.G.Gordijn, Ingeland 35. Wij wensen
hem in het komende jaar veel tuinplezier toe.

Een oproep voor onze leden op de tuin van Mil:
indien u een tuin wenst op de Kluishof moet
u dit zo spoedig mogelijk melden. Enkele leden
hebben dit al gedaan ,want ook nu geldt de regel
wie het
eerst komt,
het eerst
maakt.

Dit jaar heeft
het bestuur
al onze
adverteerders
veblijdt met
een mooie
tros druiven,
wat zeer op
prijs werd
gesteld.

m. Stolk

Helaas was
onze zomer
zoals op
deze plaat.

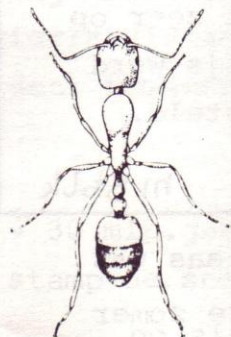
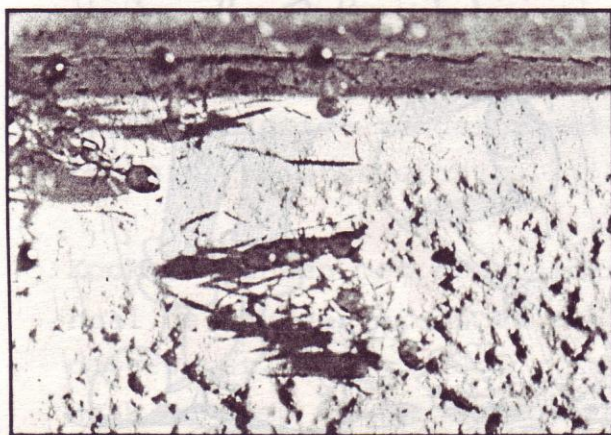

Plaagdieren in huis of in bedrijf?

Mieren

Faraomieren en andere tropische miersoorten moeten worden bestreden. Vooraf dient de juiste soort te worden vastgesteld. Op basis daarvan kan worden geadviseerd over de juiste wijze van bestrijding. Tuinmieren en enkele inheemse miersoorten zijn eenvoudiger aan te pakken dan uitheemse familieleden. Vaak kan worden volstaan met het toepassen van een vloeibaar bestrijdingsmiddel in de nestopeningen ("gietermethode").

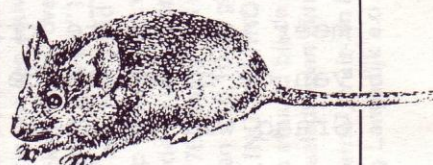
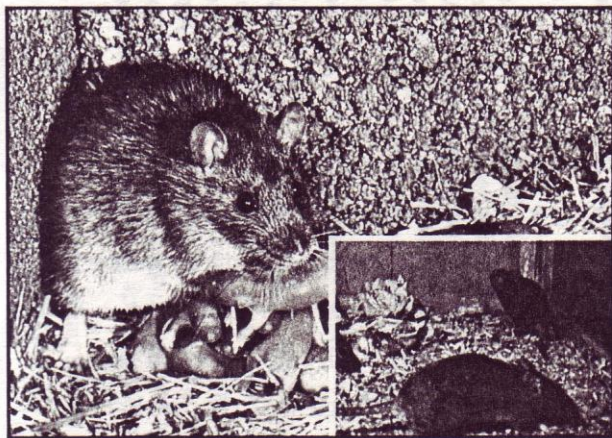

Ratten en huismuizen

5

In de meeste gemeenten kan men bij hinder van bruine ratten of huismuizen een beroep doen op een gemeentelijke bestrijdingsdienst. Voor nadere informatie kan men in Wageningen terecht. Indien nodig kan een ambtenaar van de Afdeling Bestrijding van Dierplagen advies geven. Voor de bestrijding van ratten en muizen in flats, rijtjeshuizen en dergelijke is meestal een gecombineerde bestrijdingsactie voor alle panden noodzakelijk.

Grijp niet meteen een bestrijdingsmiddel

Twijfel kan er bijvoorbeeld zijn doordat u niet precies weet wat voor soort insecten of mijten het zijn die de hinder veroorzaken. Grijp vooral niet naar de spuitbus, maar informeer bij de gemeente of onze afdeling in Wageningen. Daartoe kunt u vier of vijf van de plaaggeesten in een stevig doosje doen en goed verpakt opsturen naar onze afdeling in Wageningen. Dan wel graag met vermelding van de aard van de hinder, eventuele schade en de plaats waar u de insecten hebt gevonden. Het adres van de afdeling vindt u verderop in deze folder.

Voor informatie en advies:

Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,
Hoofdingspectie Milieuhygiëne, Afdeling Bestrijding van Dierplagen,
Postbus 350, 6700 AJ Wageningen, telefoon: 08370-19061.

"Imkersdoel"

Sedert enige weken is ons bijenparkje opgesierd met een fraai hand vervaardigd naambordje.

De naam is samengesteld c.q. afgeleid van de naam Doelpad en imker.

Ik hoop dat Imkersdoel niet alleen een doel voor de echte imker zal zijn, doch ook genoeg zal schenken aan allen die de natuur en de bijen een goed hart toedragen.

Gaarne wil ik geïnteresseerden oproepen eens een bezoekje aan ons parkje te brengen om zodoende meer inzicht te krijgen in de wonderlijke wereld van de bijen en de bezetenheid van de imkers.

Graag wil ik onze leden van de imkersclub dank zeggen voor alle inspanningen tijdens de wekelijkse onderhoudsavonden en Dhr. Zevenhuizen in het bijzonder voor het maken en aanbrengen van het fraaie bordje.

Voor wat het bijenjaar betreft moet ik u melden, dat ondanks alle zorg en toewijding het een zeer slecht bijenjaar is geworden.

De meeste imkers zullen vaker dan in voorgaande jaren hun bijen hebben moeten bijvoeren, hetgeen betekend dat de honingoogst dit jaar minimaal zal zijn.

Naar mijn mening ligt dit niet aan de wijze van imkeren, doch aan het alsmaar voortdurende zeer slechte weer.

Veel regen, te lage temperaturen, daardoor geen of weinig dracht.

Zelfs tijdens de bloei van de zo bekende Lindendracht bleef de gehele bloeitijd de regen ons parten spelen.

Ik denk dat ook dit jaar ons weer eens heeft laten zien, dat de natuur en de bijen zich niet laten dwingen, zelfs niet als onze bedoelingen goed zijn.

Ik hoop dat alle imkers met grote sterke volken de winter in zullen gaan, zodat wij in ieder geval volgend voorjaar weer optimaal aan de natuur en de oogst kunnen deelnemen.

Met Imkersgroet
Matijs Timmers.

8
1988:Slakken,slakken en nog eens.....slakken.

Elk dier heeft in de natuur een functie,dat is een ieder bekend.Voor vele dieren geldt ook eten en gegeten worden.Dit laatste wil ik betrekken op de slak.

Dat wij de afgelopen winter nauwelijks enige vorst hebben gehad,was voor de volkstuinder verre van plezierig.

Afgezien van de kleffe grond die in het voorjaar veranderde in "beton",was de grote hoeveelheid slakken die in 1987 met de natte zomer het levenslicht aanschouwde totaal niet "uitgedund".

Met honderden kwamen ze onder de kluiten en bonken tevoorschijn en vielen als uitgehongerd op onze jonge plantjes.

De natuurlijke vijanden,de padden en de lijsters konden het niet aan eten.Zoveel slakken waren er in het voorjaar aanwezig. Uiteraard zijn er enorme hoeveelheden slakkenkorrels verbruikt.

Goed of niet goed?

Daar ga ik nu niet op in.Wat mij wel is opgevallen is dat men over het algemeen te kwistig met de korrels omgaat.

Meerdere keren kleine hoeveelheden gebruiken is veel effectiever.Leg kleine beetjes onder een plankje of onder een plaatje glas.Het gaat dan langer mee,en U hebt zicht op het resultaat.

9

Degene die kans hebben gezien hun grond heel fijn te krijgen(en te houden),hebben uiteraard veel minder last gehad,omdat de dieren dan minder bescherming en verblijfsmogelijkheden hadden. Weet u dat u met een klein beetje bier,desnoods verdund op een schoteltje of dekseltje,te plaatsen onder een plaatje glas(er moet uiteraard voldoende ruimte tussen blijven) ook genoeg slakken kunt lokken.

U kunt uw bonen(b.v.stokbonen)beschermen door er een bloempot over te plaatsen totdat de plantjes +10 cm hoog zijn.Ook kunt u er een "rondje" fijn zaagsel omheen leggen.Ook daar hebben de slakken moeite mee.

Tenslotte nog één tip.Kijk regelmatig onder obstakels in uw tuin,zoals stenen,planken,e.d.,want daar verbergen de slakken zich graag onder.

En nu maar hopen dat de a.s.winter de slakken weer wat in aantal terugdringt,want ik verzeker u dat er ook in 1988 vele slakken zijn bijgekomen.

A.Roza.

Wie heeft er belangstelling voor vier grote ruiten in metalen profiel.

Afm.1 m. bij 2 m.

Inlichtingen bij Arie Roza.tel:16662.

BOKKING TEGEN MOLLEN

Onlangs hoorde ik een nieuw middel in de strijd tegen mollen.

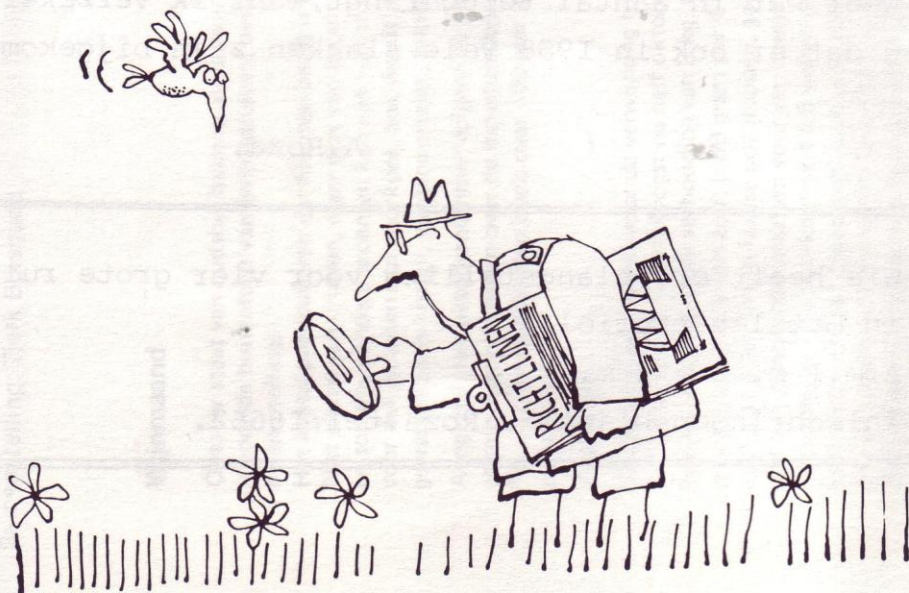
Graaf in de mollengang een gerookte bokking in en geen mol zal zich meer vertonen.

Omdat men op het laatst bereid is alles te doen om het gazon of de moestuin niet in een maanlandschap te laten veranderen, is dit advies opgevolgd en met een verrassend resultaat.

Alleen de hond des huizes was toen een probleem, want die heerlijke bokkinggeur zette het beest fanatiek aan het graven.

De oplossing daarvoor was een flink stuk gaas over de plek leggen en dat was dat.

Het proberen altijd waard, zón alternatieve oplossing.

RABARBER

Rabarber vormt een winterharde wortelstok met talrijke bladknoppen.

In de herfst sterft het bovengrondse gedeelte af en gaat de wortelstok in winterrust.

Dit is een gunstig moment voor het stekken van de oude pollen.

Hiervoor wordt de pol uitgegraven en met een scherpe spade in stukken gesneden.

Bij het stekken moet u er wel voor zorgen dat op iedere stek een paar goed ontwikkelde knoppen (neuzen) zitten.

Na het steken laat u de wondvlakken opdrogen.

Vervolgens plant u ze op een nieuwe plaats.

De neuzen moeten bij het planten net zichtbaar blijven.

WITLOF

Witlofwortels legt u na het rooien enkele dagen op de tuin om tot 'rust' te komen.

Bescherming van gerooide wortels tegen zonnebrand en vorst verdient aanbeveling.

Na de korte rustperiode snijdt u het blad af op $\pm$ 2 cm en vervolgens kunt u de wortels opzetten.

Fassen voor de trek met dekgrond komen in een ongeveer 15 tot 20 cm diepe kuil in de tuin.

Witlofrassen voor de trek zonder dekgrond worden binnenshuis in een teil in potgrond opgezet.

Zorg dat de trekruimte volkomen donker is.

Samenstelling: Tjerk Buishand

Nr. 9 — september 1988

Herfst

September is de eerste herfstmaand en dit houdt in, dat de dagen snel korter worden en de temperatuur omlaag gaat. Op het eind van de maand kan reeds de eerste nachtvorst van betekenis worden verwacht.

Bij de oogst van verschillende gewassen dient u hiermee rekening te houden. De meeste vruchtgroenten (bonen, augurken, tomaten, etc.) zijn zeer gevoelig voor nachtvorst en moeten dus tijdig worden geoogst. Bladgroenten verdragen een niet al te zware nachtvorst, maar gaan bij aanhoudend koud en nat weer toch snel in kwaliteit achteruit.

Tijdig oogsten verdient ook voor deze groep aanbeveling. Bewaargroenten kunt u daarentegen beter nog enige tijd op de tuin laten staan. In september kan het nog behoorlijk droog en warm zijn en dergelijke omstandigheden zijn niet zo gunstig voor de oogst van bij voorbeeld wortelgroenten. Deze zouden dan namelijk te schoon en te warm worden opgeslagen en dat is slecht voor de houdbaarheid.

Bewaargroenten worden daarom bij voorkeur in oktober of november geoogst, met uitzondering van uien waarvoor een droge periode in september juist gunstig is. Het zaai- en plantseizoen in de vollegrond is vrijwel voorbij. Voor de late herfstteelt komen naast spinazie nog enkele slasoorten in aanmerking, daarnaast kunt u nog een beetje tuinkers en radijs zaaien. In deze aflevering schenken wij verder aandacht aan de weeuwen- en winterteelt en aan het moestuincomplex op de Flevohof.

Herfstteelt

Voor de late herfstteelt komen feitelijk alleen gewassen in aanmerking die ondanks de afnemende daglengte en dalende temperatuur nog voldoende snel groeien zodat vóór het optreden van zware nachtvorst kan worden geoogst.

SPINAZIE

Voor uitzaai in de eerste helft van september komen in de eerste plaats zeer snel groeiende rassen in aanmerking met volledige resistentie tegen valse meeldauw (Wolf). Dit geldt bij voorbeeld voor de nieuwe rassen Wolter en Sprint F1. Van de oude rassen zou Breedblad Scherpsaad vanwege de snelle groei in aanmerking komen voor de late herfstteelt. Dit ras is gevoelig voor Wolf, de kans op mislukking is dus groter dan bij gebruik van resistente rassen. Voor de teelt van iona en klein blad wordt 20 á 25 gr. zaad per M2 op een nauwe rijenafstand van 7 á 10 cm.

gezaaid. De zaai diepte bedraagt 1 à 2 cm. Iva niet zaaien worden de geultjes in de lengterichting licht geharkt en licht aangedrukt. Spinazie heeft een vrij grote behoefte aan stikstof en kali. Vóór het zaaien wordt 80 tot 100 gr. 12 + 10 + 18/M² gestrooid en licht ingewerkt.

SLA

Kropsla kan tot begin september in de vollegrond worden geplant. Goede rassen voor de herfstteelt zijn Mondian (groen), Wonder van Voorburg (blond - licht groen) en Wonder der vier Jaargetijden (roodachtig). Van de plukslatypen komt vooral Red Salad Bowl (eikebladsla) voor de late teelt in aanmerking. Dit is namelijk een snelgroeiende en sterke soort. Beschikt u over restanten sla-zaad, dan zou u die kunnen gebruiken voor de teelt van Snijsla.

Er wordt dan in ondiepe geultjes op een rijenafstand van 7 à 10 cm. gezaaid. De zaadhoeveelheid bedraagt 2 tot 3 gr./M², afhankelijk van de ouderdom van het zaad.

Wacht na de verschijning van dit Bulletin niet te lang met het zaaien, want de kans op smeul en rot neemt toe naarmate later wordt gezaaid.

VELDSLAS

Veldsla kan met weinig licht volstaan en groeit nog bij een temperatuur van 5 à 60 C. De planten kunnen enige vorst verdragen, maar zijn niet winterhard. Laat gezaaide veldsla zal u bij vorst daarom moeten afdekken met bij voorbeeld vliesdoek. In de vollegrond wordt gewoonlijk in de periode van half augustus tot eind september op een rijenafstand van 10 à 15 cm. gezaaid. De zaadhoeveelheid bedraagt 1 gr./M². Onder glas zijn de teeltmogelijkheden uiteraard groter.

Bij uitzaai in de eerste helft van september kan nog vóór de winter worden geoogst, in de tweede helft van september gezaaide veldsla is onder glas in januari of februari oogstbaar, afhankelijk van de temperatuur.

Onder glas varieert de zaadhoeveelheid van 0,5 tot 8 gr./M². Dik gezaaide veldsla kunt u in een jong stadium uit de grond trekken, schoon spoelen en in rauwkostschotels verwerken. Dun gezaaide veldsla laat u langer doorgroeien, vrijstaande planten kunnen zelfs uitgroeien tot flinke bladrozetten die met een mes in de grond van de wortel worden gesneden. Deze oogstmethode wordt ook toegepast bij planten die in potjes zijn opgekweekt en op 25 X 10 cm. zijn uitgeplant. Het meest geteelde ras is Grote Noord-hollandse.

WEEUWEN

De weeuwenteelt stamt uit de tijd dat er nog weinig kassen waren voor de opkweek van groenteplanten. Iedere tuinder zorgde zelf voor het plantmateriaal dat vaak onder platglas werd opgekweekt. Voor het verkrijgen van een vroege oogst paste men bij sommige gewassen de weeuwenteelt toe. Hiervoor werd in de herfst onder glas gezaaid, vaak in potten verspeend en vroeg in het voorjaar uitgeplant. De lange opkweekperiode gaf nogal eens aanleiding tot te oude planten, bovendien was de kans op uitval erg groot. In de beroepstuinbouw is de weeuwenteelt daarom grotendeels verdrongen door de opkweek onder verwarmd staand glas. Het zijn vooral speciale plantenkweekbedrijven die zich bezig houden met de opkweek van groenteplanten. Voor de teelt in eigen tuin is het zelf opkweken van het plantmateriaal nog altijd een boeiende bezigheid.

BLOEMKOOL

Voor de weeuwenteelt komt het ras Alpha-Record in aanmerking. Zaai twee keer een beetje zaad, namelijk op 26 september en 1 oktober. Bij voldoende ruimte kunt u rechtstreeks onder platglas of in de kas zaaien en in november in potten verspenen. Een andere mogelijkheid is het zaaien in een kistje met potgrond dat gewoon onder koud glas in het volle licht wordt gezet. Zorg dat de plantjes niet al te lang en te slap worden. Begin november kunnen ze in potten van 12 á 14 cm. worden verspeend. De potplanten overwinteren onder glas. Zolang het niet vriest moet U veel luchten en zo weinig mogelijk gieten, tijdens vorst is extra bescherming nodig in de vorm van dubbel glas, noppenfolie of een rietmat. Zodra de vorst voorbij is moet u het afdek materiaal weer verwijderen.

Met het uitplanten wordt gewacht tot de grond in het voorjaar voldoende is opgedroogd en de weersverwachting niet al te ongunstig is.

VROEGE SLUITKOOL

Op de zelfde wijze als bloemkool kunt u eind september of begin oktober ook een rijtje groene savoie kool voor de weeuwenteelt zaaien. Voor dit doel komt het ras Vroege Groene spitse in aanmerking. Fijne Vroege Groene "Kappertjes" komt hiermee waarschijnlijk overeen en zou dus voor de weeuwenteelt gebruikt kunnen worden.

Voor de opkweek van spitskoolplanten kan ik eveneens naar bloemkool verwijzen. Het aanbevolen ras is Vroege Express. Ook dit ras wordt dus eind september en/of begin oktober onder glas gezaaid, begin november in grote potten verspeend en, zodra de grond en de weersomstandigheden het toelaten, in het voorjaar geplant. Verder zou u een proefje kunnen nemen met Langedijker Vroege Rode in de weeuwenteelt. De kans dat de kolen in het voorjaar voortijdig schieten is echter vrij groot. Van deze drie vroege sluitkoolsoorten geeft spitskool Vroege Express de grootste oogstzekerheid in de weeuwenteelt.

KROPSLA

Voor de weeuwenteelt van kropsla komt vooral het oude ras Meikoningin in aanmerking. Het zaad wordt pas eind oktober of begin november in een bakje met potgrond onder glas gezaaid. Is het erg koud, dan kan u het zaad binnenshuis laten kiemen bij een temperatuur tussen 12 en 18° C. De jonge plantjes worden in 8 á 9 cm. potten verspeend en verder onder koud glas opgekweekt.

WINTERTEELT

Bij de winterteelt, ook wel overwinteringsteelt genoemd, worden de planten in de herfst op de tuin gezaaid of geplant. Ze overwinteren dus op de tuin en geven na een niet al te strenge winter in het voorjaar een vroeg oogstbaar produkt. In de periode van 1984 – 1987 hadden wij drie strenge winters op rij en kwam van de verschillende winter-teelten niets terecht. In de winter van 1987/'88 is nauwelijks iets bevroren en werden met deze teeltwijze goede resultaten behaald. Bij de volgende gewassen kan de winterteelt worden toegepast.

BLOEMKOOL/BROCCOLI

Winterbloemkool wordt in de eerste helft van augustus geplant. De beste resultaten kunnen verwacht worden met een middenvroeg selectie van het type Walcherse Winter.

Aangeraden wordt de planten in september en oktober goed aan te aarden, het gewas mag best tot het blad in een rug komen te staan. Voor de teelt van winterbroccoli bent u aangewezen op de Engelse rassen Green Sprouting en Purple Sprouting broccoli.

UIEN

Vroeger werd het ras Zwijndrechtse pootui eind augustus of begin september op een zaaibedje in de vollegrond gezaaid (2,5 gr./0,25M²), tijdens vorst met takken afgedekt en in het voorjaar uitgeplant op 25 X 10 cm. Tegenwoordig wordt voor de winterteelt gebruik gemaakt van speciale rassen uit Japan die u tussen 15 en 25 augustus ter plaatse kunt zaaien. Deze teeltwijze is tamelijk riskant. Nieuw is het gebruik van plantuitjes van het type japanse winterui. Deze worden in september of oktober op een afstand van 25 X 10 cm. geplant en zijn het volgende jaar in mei/juni oogstbaar.

SPINAZIE

Voor de winterteelt kan in de tweede helft van september op een rijenafstand van 10 á 15 cm. worden gezaaid. In verband met de kans op enige uitval wordt veel zaad gebruikt, namelijk 25 á 30 gr./M². Het aanbevolen ras is Winterreuzen. U zou een proef kunnen nemen met Hiverna.

Wijnmaand

Oktober staat van oudsher bekend als de wijnmaand. Hoewel Nederland vanwege het koele zeeklimaat niet geschikt is voor de bunte teelt van (wijn)druiven, bestaat voor het zelf bereiden van wijn de laatste jaren een toenemende belangstelling.

Het aantal particulieren dat hiermee bezig is loopt in de honderden en misschien zelfs wel in de duizenden. Niet alleen van druiven, maar ook van appels, aalbessen, kruisbessen, braam, framboos, kers, pruim en zelfs rabarber en sommige andere groenten kan een voortreffelijke wijn worden gemaakt. Verder is oktober een gunstige maand voor het inmaken van zuurkool, ook wordt in deze maand begonnen met de oogst van vorstgevoelige wortel- en knolgewassen zoals krotten, winterwortelen, knolselderij en rammenas en met het rooien van witlofwortels.

Aangezien het oktobernummer volgens de planning half september bij u wordt bezorgd, vindt u in dit Bulletin nog enkele bijzonderheden over de moestuinindagen die van 23 t/m 25 september op de Flevohof worden gehouden. Tot slot een aanbevelen boek over 100 jaar tuinbouw dat zolang de voorraad strekt tegen een sterk gereduceerde prijs verkrijgbaar is.

Zuurkool

Goede wittekoolrassen voor de verwerking tot zuurkool zijn Roem van Enkhuizen (oogstperiode half september tot half oktober) en Hidena (oogst na half oktober). Extra lekkere zuurkool maakt u door de witte kool te mengen met gele savooie kool in de verhouding van 3 kg. witte kool en 1 kg. gele savooie. De fijn gesneden kool moet u bestrooien met anderhalf procent zout (= 60 gram per 4 kg kool) en licht kneden zodat er wat pekel vrij komt. Vervolgens de kool met pekel in een keulse pot stoppen, goed aandrukken, afdekken met een linnen doekje en daarop een plankje met een zware steen plaatsen voor een beetje extra druk. De beste vergistingstemperatuur is 17 á 18 °C. Bij deze temperatuur is de zuurkool na 4 á 5 weken gereed voor consumptie. Voor wijnzuurkool kunt u er een kleine hoeveelheid witte wijn aan toevoegen. Laat u de zuurkool in de pot zitten, dan gaat het vergistingsproces gewoon door waardoor de kool steeds zuurder wordt. Door de zuurkool voor het gebruik af te spoelen met water wordt het produkt minder zuur, maar hierbij gaan tevens waardevolle voedingsstoffen verloren. Beter is het de zuurkool, zodra die goed op smaak is, in maaltijdporties in te vriezen of in weckflessen ongeveer een half uur bij 95 °C te pasteuriseren.

Winterwortelen en krotten

Zodra de temperatuur in oktober omlaag gaat kan begonnen worden met de oogst van winterwortelen en krotten voor bewaring. Beide gewassen kunnen met een spitgreep worden opgewipt en aan het blad uit de grond worden getrokken. Vervolgens draait u het blad van de wortel of kroot, het groeipunt moet namelijk intact blijven. Pas bij het blad afdraaien tevens enige selectie toe. Alleen gezonde en onbeschadigde wortels en krotten worden aangehouden voor bewaring, een licht beschadigd produkt kunt u beter gebruiken voor consumptie op korte termijn. De bewaring van wortelen en krotten kan zowel buiten als binnen gebeuren. Zolang het niet vriest is bewaring op de tuin in een kuil of hoop een goede methode. Het produkt wordt aanvankelijk met een dun laagje stro of bladriet afgedekt. Inregenen is niet zo erg want een vuil en vochtig produkt is langer houdbaar dan een schoon en droog produkt.

Zodra er vorst van betekenis wordt verwacht, moet u bij bewaring op de tuin het produkt met meer stro, grond en/of plasticfolie afdekken. Een blijvende bewaring op de tuin heeft wel een paar nadelen. Is de vorstperiode van korte duur dan kan het zware winterdek broei en verstikking van het produkt veroorzaken met als gevolg schimmelvorming en rot. Blijft het wel lang vriezen, dan kunt u een poos niet bij het produkt komen, zo lang het vriest moet de kuil of hoop namelijk gesloten blijven. Deze bezwaren zijn te voorkomen door de wortelen en krotten vóór het gaat vriezen binnen te halen.

Ze worden in kisten verzameld en op een vorstvrije, doch koele plaats weggezet. De beste bewaartemperatuur is een paar graden boven het vriespunt. De wortels en krotten zullen dan iets uitlopen, maar dit is geen bezwaar, het is eerder een teken dat de produkten gezond zijn. Het afdekken van de kisten met plasticfolie voorkomt dat de wortelen en krotten te sterk uitdrogen.

Knolselderij

Hoewel de knollen van knolselderij tamelijk gevoelig zijn voor vorst, wordt met het oogsten van deze wintergroente meestal zo lang mogelijk gewacht. Van dit gewas is namelijk bekend, dat het knolgewicht in oktober nog flink kan toenemen. Zodra er echter zware nachtvorst wordt verwacht, kunt u de knollen beter rooien. De planten staan vast in de grond, opwippen met een spitgreep is noodzakelijk. Vervolgens snijdt u een gedeelte van de wortelprui en het blad tot kort boven de knol weg. Ook voor knolselderij geldt dat een vuil produkt zich beter laat bewaren dan een schone knol. Voor de methode van bewaren kan verwezen worden naar winterwortel en kroot. Een andere mogelijkheid is het inkuilen onder glas. De knollen worden dan rechtop naast elkaar in een ondiepe kuil gezet, de tussenruimten worden met grond opgevuld. In een zachte winter vormen de knollen vrij snel een nieuw bladpruike dat, evenals de knol, voor consumptie kan worden gebruikt. Tijdens vorst moet u de kuil onder glas met stro en/of vliesdoek afdekken.

Samenstelling: Tjerk Buishand

vervolg GARANT - BULLETIN nr. 10 - oktober 1988

Witlof

In oktober kúnt u beginnen met het rooien en inkuilen van witlof. Rooi niet alles in één keer, maar zorg voor voldoende spreiding. Voor de trek zonder dekgrond rooit u bij voorbeeld niet meer dan voor een emmer. Voor de trek met dekgrond volstaat u eveneens met een kleine hoeveelheid, genoeg voor één á twee maaltijden. De wortels worden met een spitzgreep opgewipt en aan het blad uit de grond getrokken. Vaak zijn de wortels in oktober nog tamelijk onrijp, bij vroeg rooien wordt daarom aangeraden de wortels met blad en al een week op de tuin te laten narijpen. Bescherming van de wortels tegen zonnebrand en nachtvorst is zeer gewenst. Bedek ze daarom met een dun laagje grond of blad. Na het narijpen wordt het blad tot circa 2 cm boven de wortel afgesneden, daarna volgt het inkuilen. Zorg bij het opzetten van de wortels dat de koppen een horizontaal vlak vormen. Zet de dikke wortels zoveel mogelijk in het midden en de dunne wortels aan de buitenkant van de kuil of emmer. Een en ander bevordert een gelijkmatige ontwikkeling van de kroppen. Witlof die in oktober onder glas wordt ingekuild en met grond en stro wordt afgedekt, is gewoonlijk nog voor de winter oogstbaar. De ruimte kan dan nogmaals voor een trek worden gebruikt. Voor de trek zonder dekgrond is een donkere, warme ruimte nodig. In oktober zien wij graag een temperatuur van 18 á 19 °C, later in het jaar zijn de wortels rijper en kunt u met een lagere forceertemperatuur van 15 á 16 °C volstaan.

Spruitkool

In eigen tuin wordt spruitkool gewoonlijk doorgeplukt. Eind september of begin oktober begint u met het verwijderen van de onderste losse en afwijkende spruiten, geel blad en de eerste volgroeide spruiten. Eind oktober komt dan de eerste echte pluk, in november en december volgen de tweede en derde pluk en daarna kunt u nog de kopspruiten plukken, mits de planten in de herfst niet worden getopt.

Getopte planten zijn in één keer oogstbaar en bovendien veel gevoeliger voor vorst.

Flevohof

Zoals in het vorige Bulletin reeds werd vermeld, neemt Garant-zaden dit jaar met een groot assortiment deel aan het moestuincomplex op de Flevohof. In de eerste plaats betreft het de Garant-tuin van 250 M² die verdeeld is in vier blokken, te weten:

Blok A : wortel- en knolgewassen zoals schorseneren, verschillende peenrassen, wortelpeterselie, pastinaak, knolselderij krotten, knollen en radijs. Het ligt in de bedoeling deze gewassen tijdens de moestuindagen gedeeltelijk te rooien.

Blok B : vruchtgewassen met courgette, aubergine, paprika, tomaat, stam- en stokbonen. Aubergine, paprika, tomaat staan ook, evenals komkommer, in de hobbykasjes op het tuincomplex. Buiten wordt een gedeelte van de planten beschermd door groeihoezen. Verder is de teelt van augurk aan een kunststof klimnet te zien.

Blok C : bladgroenten zoals snijbiet, bleekselderij, knolvenkel, groen- en roodlof, andijvie, verschillende slasoorten, paksoi en spinazie.

Blok D : koolgewassen met onder andere spitskool, broccoli, bloemkool, boerenkool, savooie kool, rode kool en spruit-kool.

Naast enkele zaadinzendingen van andere zaadbedrijven zijn op het moestuincomplex 27 aardappelrassen gepoot.

Deze rassen zullen eind september gerooid zijn, maar tijdens de moestuindagen kunnen de knollen worden beoordeeld en zullen tevens opbrengstgegevens bekend worden gemaakt. Op het leeggekomen veld zijn verschillende groenbemesters van Garant gezaaid. Naast de gangbare groenten zijn op het moestuincomplex vrij veel bijzondere gewassen, waaronder exoten in de kasjes en/of buiten gezaaid en geplant. Op deze wijze wordt getracht een ieder wat wils te bieden.

Cadeautje

In 1887 werden in Broek op Langedijk voor het eerst aardappelen, groenten en fruit bij afslag aan de meest biedende verkocht. Dit was het begin van het veilingwezen dat vorig jaar een eeuw bestond. Ter gelegenheid hiervan verschenen in Noord-Holland twee boeken te weten: "100 jaar Broekerveiling" over de geschiedenis van de veiling te Broek op Langedijk, nu museum, verkrijgbaar bij de boekhandel ad f 12,50 en "100 jaar VEILING & TUINDER" waarin op een prettig leesbare wijze een beeld wordt geschetst van het lang niet altijd gemakkelijke tuindersbestaan.

Het boek laat zich lezen als een roman, het accent ligt op verhalen van vroeger, geïllustreerd met talrijke oude zwart/wit foto's. Vooral voor Noordhollanders, maar ook voor anderen met interesse voor 100 jaar tuinbouw, een waardevol St.Nicolaas-of Kerstcadeau. Het gebonden boek heeft 176 pagina's en meet ca 20 x 25 cm. De prijs bedroeg vorig jaar f 24,50, maar wordt u nu toegezonden na overmaking van f 16,10 op gironummer 178094 ten name van Prov. Veilingen N.H. te Beverwijk onder vermelding van "100 jaar VEILING & TUINDER".

Nog voordeliger wordt het als u één of meer exemplaren afhaalt bij de nog bestaande veilingen in Noord-Holland.

De prijs bedraagt dan slechts f 10,60, incl. BTW. De afhaaladressen zijn:

Groenteveiling, Parallelweg 49, Beverwijk. / Gooise Groente-, fruit- en bloemenveiling, Nieuwe Havenweg 43, Hilversum
Tuinbouwveiling, Bestevaertstraat 75, Alkmaar / Veiling Langedijk e.o., Juliana van Stolbergstraat 55, Noord-Scharwoude
Veiling WFO, Tolweg 25, Zwaagdijk - Oost.

Gelezen in : De steen der wijzen.

INHOUDENDE : 850 recepten voor allen
en over alles.

Om mollen en krekels te verdelgen-

Tegen het einde van de herfst graaft men in den
tuin een rond gat van één meter diep en één
meter middellijn:

dat vulle men met verschen paardenmest en een
weinig stroo, en bedekke het met aarde.

Nabij de aldus bereide kuil sla men een paal in
de grond. Als er dan later sneeuw ligt en het
vriest, dan grave men den kuil weder ledig,
waarin men allerlei ongedierte vindt, dat zich
op de warme plaats verzameld heeft, en dat dan
door de koude gedoodt wordt.

Aanwijzingen voor den moestuin.

Warme bedden van houtzaagsel-

Men werpt het zaagsel op een hoop en bevochtigt dit met urine uit den koeiestal.

Dit moet geschieden op een plaats waar het voor
regen en droge winden beveiligd is. De massa
moet goed door elkaar gewerkt worden, daarna weder
op een hoop gezet worden, die men vast in elkaar
slaat; waarna men die eenige dagen laat staan,
opdat het inwendige warm worde.

Daarna brengt men het aldus geprepareerde
houtzaagsel op het bed, ongeveer 30 centimeter

hoog, waarbij het met de voeten vast getrapt moet worden; daarop brengt men 8 - 10 centimeter hoog, goeden verrotten mest van stroo en daarop de noodige aarde.

Wanneer er nu glazen lessenaars op gezet worden, onderzoek men, na verloop van 2 - 3 dagen den grond met den vinger; is de warmte niet al te groot, dan bezaait men den bak, die gedurende 6 maanden de noodige warmte behoudt.

Gelezen en opgetekend door
Joke Stolze.

Hebt U ook van zulke smeuge verhalen gelezen, schrijf ze op of overhandig ze aan het bestuur. Wie weet, kan men van onze voorouders nog iets leren. Dan kunnen wij al onze bestrijdingsmiddelen laten staan, vooral onze fanatieke antieverdelgings verenigingsleden zal dit verhaal als muziek in de oren klinken.

Laat iets van u horen.

M. Stolk Janssen.

Recept: Mannen ontbijt???????

200 gram uien; 4 puntbroodjes; 1 blik haring in tomatensaus; 4 plakken beleggen kaas, tezamen 100 gram; 20 gram boter; 2 eetlepels gehakte peterselie.

De gesnipperde uien in de boter langzaam goudgeel smoren.

De broodjes in de lengte in tweeën delen en er wat kruim uithalen. In de holtes komt nu eerst een deel van de uien, dan de vis (desgewenst ontgraat) die fijngemaakt is in de tomatensaus, dan de peterselie en ten slotte een halve plak kaas. De broodjes onder de grill of in de oven zetten tot de kaas is gebakken.

Een takje peterselie er boven op leggen en meteen opdienen op een voorverwarmde schaal.

Vegetarische linzensoep.

I-II/2 liter water; 150 gram linzen (geweekt); 1 ui; stuk wortel; peterselie; laurier; kruidnagel; 2 soeetabletten zonder vlees-extract; tomatenpuree of tomatenketchup.

Kook de linzen met de kruiden in $\pm$ 30 min. gaar, haal de kruiden eruit en zeef of stamp de soep desgewenst.

Maak de soep af met de tomatenpuree of ketchup, zout, peper, aroma of strooiaroma.

Eventueel kan nog toegevoegd worden: tobasco, worchestersauce, gemberpoeder of gembersiroop.

Voeg extra groente (prei, wortel, paprika) toe aan de soep als de soep als hoofdgerecht gegeten wordt.

Preisalade met banaan.

2-3 stukken prei; 1 banaan; citroensap of azijn; wat yochert; paprika (Zoet-zuur).

Was de prei; snijdt deze in zeer smalle reepjes en was ze nog een keer. Dompel de prei onder in kokend water en laat ze uitlekken.

Snijdt de banaan in plakjes en meng ze door de citroensap (of azijn).

Meng de prei en de banaan en garmeer de salade met de paprika zoet-zuur.

eet smakelijk

Joke Stolze.

NIEUW...NIEUW...NIEUW...NIEUW...NIEUW...NIEUW...

DE VOLKSTUINDERS MOPPEN RUBRIEK.

Een boer en een knecht zijn samen aan het werk op een stuk land.

Zegt de boer tegen de knecht; „Zeg Wim, wij hebben nu deze week al drie keer bruine bonen gegeten.

Als er vanmiddag weer bruine bonen op tafel staan, zul je wat beleven.”

Om twaalf uur gaan de boer en de knecht naar de boerderij om te eten.

In de keuken staat een grote pan bruine bonen op tafel.

De boer wordt woedend en gooit de pan dwars door de ruiten naar buiten.

De knecht ziet dat, gaat staan en gooit vervolgens de stoelen en tafel naar buiten.

De boer roept verschrikt: „Wat doe jij nou?”

Waarop de knecht antwoordt: „O, ik dacht dat we buiten gingen eten.”

Hans van der Sar.

HET BESTE VINDT U BIJ ONZE ADVERTEERDERS

GROND

Al te halen in plastic zakken

POTGROND

TUINAARDE

MEST

GRASROLLEN PER M²

*POTGROND ook speciaal voor de
plastic potten en voor de moderne
pottenpersmachines*

VEENGROND BOSGROND

TUINTURF BOLSTER ZAND

Alle gewenste soorten gemengde mest
ZATERDAG TOT 12 UUR GEOPEND

3155 DG Maasland
Westgaag 34
(01899) 12008

F25968

P. v.d. Gaag

Bij ons een ruime sortering in:

- * SNIJBLOEMEN
- * AARDEWERK
- * SIERPOTTEN
- * DROOGBLOEMEN

de Carlton

Doelstraat 4

Maasland tel. 22633

GESPECIALISEERD IN
BRUIDSWERK EN
GRAFWERK

PLANTENKWEKERIJ

SPECIALIST IN O.A.
SLA - PLANTEN en
PERKPLANTEN
ook verkoop van alle
groente - planten

Particuliere verkoop:
zaterdag's
van 8.00 tot 12.00 uur

Burgerweg 7
Maasland

GARANT[®] **zaden**

Uitsluitend de betere kwaliteit voor
scherpe prijzen.

GROOT ASSORTIMENT IN:

groente- en bloemzaden, keukenkruiden,
gazongraszaad en pootaardappelen.

WIJ LEVEREN UITSLUITEND NIET-ONTSMETTE ZADEN

GARANT[®] **zaden**

Voor inlichtingen uw inkoopcommissie

Postbus 86, 8600 AB Sneek
Telefoon 05150-14354

**aannemen alleen
is geen kunst,**

- egaliseren-spitten
- betonnen cultuurvloeren
- drainage
- terreinverharding
- beschoeiing-duikers
- laadkuilen

**goede uitvoering
en service wel!**

KROES

aannemingsbedrijf bv.

Westgaag 42A 3155 DG Maasland tel. 01899-22888